

อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ธนิตรา ราชดี¹

รองศาสตราจารย์ ดร. ธนิตา จิตรน้อมรัตน์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย และ (3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม ผลการทดสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.964 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Statistics) สถิติ Kolmogorov-Smirnov และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยมีการบริหารความเสี่ยงทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านเครดิต และความเสี่ยงด้านผลตอบแทน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยเห็นความสำคัญของการจัดการด้านความเสี่ยงในด้านต่างๆ (2) ส่วนผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

¹ นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเงินยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Master student, Master of Business Administration Program College of Innovation Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

² ปริญญาเอก และรองศาสตราจารย์สาขาการเงิน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

D.B.A. and Associate Professor in Finance, Dhurakij Pundit University

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก การมีความมั่นคงของเงินทุน การมีการเติบโตของกำไร การที่สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการทางการเงิน การมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และการมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม (3) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต และด้านผลตอบแทน มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เกี่ยวกับ ความมั่นคงของเงินทุน การเติบโตของกำไร ความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการทางการเงิน การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และการมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

THE IMPACT OF RISK MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL PERFORMANCE: THE CASE OF SAVING AND CREDIT COOPERATIVES IN THAILAND

ABSTRACT

The objective of this research was to study the risk management of savings cooperatives in Thailand and the influence of risk management on the performance of savings cooperatives in Thailand. The scope of risk management studies is defined in 3 areas, namely liquidity, credit, and returns. As for the performance of savings cooperatives in Thailand, the study examines the performance of capital stability, profit growth, optimum liabilities management, safe asset investment and satisfaction of members in financial services. The research used an expert-validated questionnaire and the statistical confidence was tested using Cronbach's alpha coefficient. The value of 0.964 was used to collect data for a sample group of 400 members of savings cooperatives in Thailand. The data were analyzed by using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypothesis testing was performed using Pearson Correlation Statistics, Kolmogorov-Smirnov statistics and multiple regression analysis.

The results of the study found that respondents commented that savings cooperatives in Thailand have risk management in all three areas, namely liquidity risk, credit risk and risk of return at a high level. It shows that savings cooperatives in Thailand recognize the importance of risk management in various fields. Overall and individual performance of savings cooperatives in Thailand is at a high level this is sorted by the stability of the capital profit growth that the members are satisfied with the financial services, having an investment in a secured asset, having an appropriate amount of debt of cooperatives. For hypothesis testing, it was found that at the level of significance of 0.05, liquidity risk management, credit risk and return influence on the performance of savings cooperatives in Thailand on the stability of funds, profit growth, satisfaction in financial services of the members, investing in secured assets and having an appropriate amount of debt of cooperatives at a statistically significant level.

1. บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและโดยการถือหุ้นหัก ๓ ที่จ่าย เป็นรายเดือน แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท, 2553, น.1)

ระบบสหกรณ์นั้นจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวกลางทางการเงินระหว่างสมาชิก ซึ่งสมาชิกนั้นมีทั้งผู้ที่ฝากเงินและผู้ที่ต้องการกู้เงิน สำหรับผู้ที่ฝากเงินนั้น ปกติจะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าของธนาคารพาณิชย์ ขณะที่สมาชิกที่ต้องการใช้เงินส่วนใหญ่จะถูกด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าของธนาคารพาณิชย์ จึงทำให้ระบบสหกรณ์ของไทยนั้นเป็นที่นิยมและขยายตัวเป็นอย่างดีในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งสหกรณ์ที่มีสินทรัพย์ในระบบมากที่สุด คือ “สหกรณ์ออมทรัพย์” จะเห็นได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มีความสำคัญ และมีสินทรัพย์ที่อยู่ในนี้เป็นจำนวนมาก รายได้หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์มาจากธุรกิจสินเชื่อ (ลงทุนแมน, 2562)

ในอดีตเกิดเรื่องทุจริตของสหกรณ์บางแห่ง เช่น ในปี 2556 ที่มีการทุจริตของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่น สมาชิกของสหกรณ์กว่า 56,000 คน ไม่สามารถมาเบิกเงินของตนเองที่ฝากเอาไว้ เนื่องจากมีการทุจริตของผู้บริหารสหกรณ์ ส่งผลให้เงินถูกยักยอกออกไปกว่า 16,000 ล้านบาท ที่แยกว่านั่นคือ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่น ยังรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นๆ อีกกว่า 76 แห่ง จำนวนกว่า 8,000 ล้านบาท ซึ่งมีสมาชิกกว่า 300,000 คน จึงทำให้ผลกระทบดังกล่าวลามเป็นลูกโซ่ในช่วงนั้น นอกจากนี้ยังมีสหกรณ์ออมทรัพย์อีกหลายแห่ง กำลังเจอปัญหาเรื่องสภาพคล่อง จากการที่ปล่อยสินเชื่อออกไปแต่ลูกหนี้เริ่มไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ (ลงทุนแมน, 2562)

ท่ามกลางผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สถาบันการเงินเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพ สามารถรองรับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจจากวิกฤตโควิด-19 ได้ ในมุมการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน คงปฏิเสธไม่ได้ว่า ความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ของประชาชนและภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นมากจากผลกระทบของวิกฤตโควิด-19 (นันทวัลย์ ศิริธนาพงศ์, 2563)

ด้วยสาเหตุนี้จึงเป็นที่มาของงานวิจัยอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยผลการศึกษาที่น่าจะเป็นแนวทางในการวิเคราะห์วางแผน ปรับปรุงกลยุทธ์การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย นอกจากนั้นการบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมุ่งเน้นให้ทุกกระบวนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และการสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้แก่สหกรณ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตย่อมมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสหกรณ์ และช่วยให้สหกรณ์ ออมทรัพย์ในประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง อันจะส่งผลให้ การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยประสบความสำเร็จได้อย่างน่าพอใจ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
- 2.2 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย
- 2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในประเทศไทย

3. สมมติฐานการวิจัย

การบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

4. ขอบเขตการศึกษา

- 4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
งานวิจัยนี้ศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยง 3 ด้าน คือการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต และด้านผลตอบแทน ต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ประกอบด้วย ความมั่นคงของเงินทุน การเติบโตของกำไร การมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการทางการเงิน
- 4.2 ตัวแปรในงานวิจัย ประกอบด้วย
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต และด้านผลตอบแทน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ด้านความมั่นคงของเงินทุน การเติบโตของกำไร การมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และความพึงพอใจของสมาชิกในการให้บริการทางการเงิน

4.3 ขอบเขตด้านประชากร

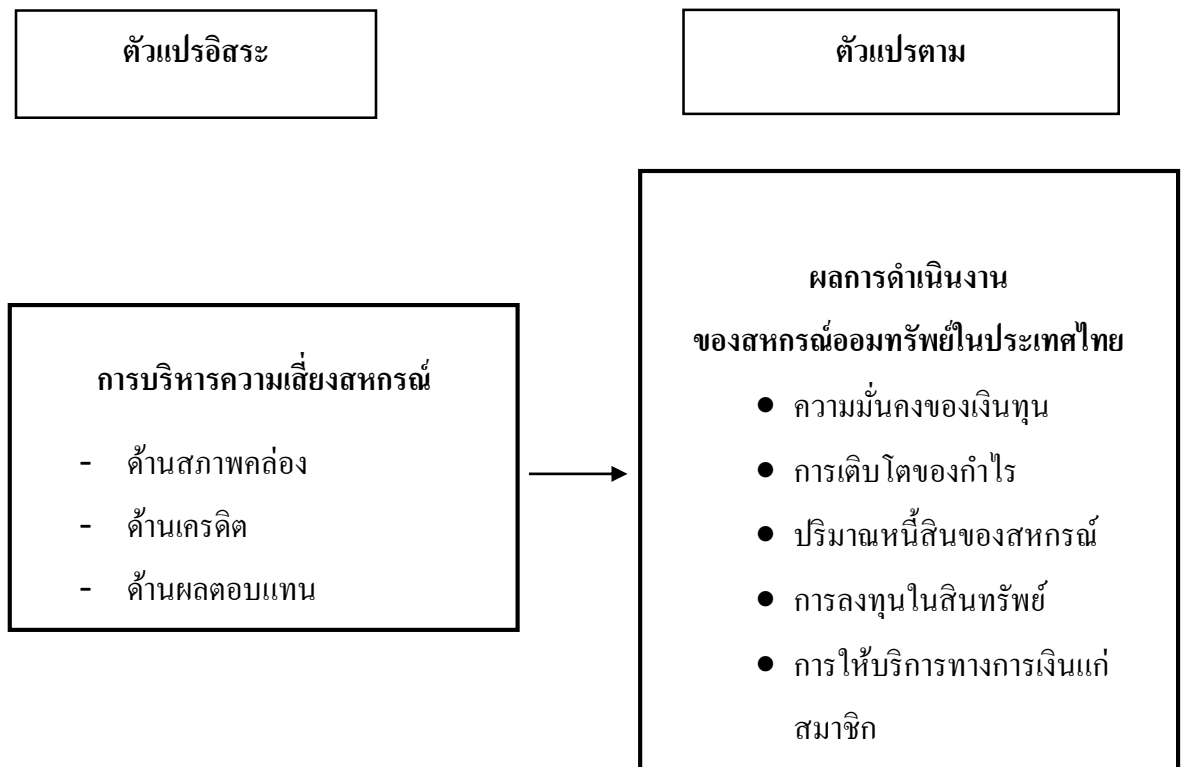
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยจำนวนทั้งหมด 1,407 สหกรณ์ จำนวนสมาชิกทั้งหมด 3,101,782 ราย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2563)

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 6 เดือน ตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม 2564 - ธันวาคม 2564

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษางานวิจัยนี้ สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้

5. ระเบียบวิธีวิจัย

6.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีจำนวน 1,407 แห่ง และจำนวนสมาชิกสหกรณ์ 3,101,782 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากทราบจำนวนประชากรนั้น การกำหนดตัวอย่างใช้การคำนวณของ Taro Yamane (1973) โดยคำนวณจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ได้จำนวนหน่วยตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย จำนวน 400 คน ซึ่งหน่วยตัวอย่างประกอบด้วย สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจสงขลา จำกัด จำนวน 50 คน สหกรณ์ออมทรัพย์ครูตรัง จำกัด จำนวน 40 คน สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด จำนวน 60 คน สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด จำนวน 35 คน สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา จำกัด จำนวน 40 คน สหกรณ์ออมทรัพย์กรมการปกครอง จำกัด จำนวน 35 คน สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด จำนวน 35 คน สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนราธิวาส จำกัด จำนวน 30 คน สหกรณ์ออมทรัพย์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำกัด จำนวน 40 คน และสหกรณ์ออมทรัพย์การตรวจเงินแผ่นดิน จำกัด จำนวน 35 คน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม 30 ชุด ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (Cronbach's alpha) ค่าที่ได้ควรมากกว่า 0.7 และควรมีค่าเข้าใกล้ 1 สำหรับผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามงานวิจัยนี้ มีค่าเท่ากับ 0.964 แสดงว่าสามารถนำแบบสอบถามนี้มาใช้เก็บข้อมูลเพื่อหาคำตอบของงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยมีประเด็นความเสี่ยง คือ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk : LR) ความ

เสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk : CR) และความเสี่ยงด้านผลตอบแทน (Market Risk : MR) โดยใช้แบบสอบถามที่มีการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) ซึ่งเป็นสถานะของความเสียหายที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก โดยการประมวลผลค่าระดับของโอกาส และระดับความรุนแรงของผลกระทบตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ ทั้ง 2 ด้าน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย คือผลการดำเนินงานทางการเงินและการบริการทางการเงิน โดยครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงของเงินทุน ด้านการเติบโตของกำไร ด้านปริมาณหนี้สินสหกรณ์ และ ด้านการลงทุนในสินทรัพย์ รวมทั้งความพึงพอใจในการให้บริการทางการเงินแก่สมาชิก

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามเพื่อทดสอบสมมติฐาน และตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) โดยการหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ตรวจสอบการแจกแจงของตัวแปรตามปัจจัยผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีการแจกแจงแบบปกติหรือไม่ด้วยสถิติทดสอบ Kolmogorov-Smirnov หรือสถิติทดสอบ Chi-Square หรือการทดสอบอื่นๆ ถ้าการทดสอบพบว่า ตัวแปรตามมีการแจกแจงแบบปกติ หรือใกล้เคียงแบบปกติ จะใช้วิธีทางสถิติอิงพารามิเตอร์ (Parametric Statistical Technique) และใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) เพื่อทดสอบปัญหา Multicollinearity ของตัวแปรอิสระ รวมทั้งการใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

7. ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มุ่งศึกษาความคิดเห็นสมาชิกสหกรณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31-40 ปี และ 61 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 30,001- 40,000 บาท และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 1-10 ปี รองลงมา 11-20 ปี

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ในรายละเอียดประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ได้แก่ สหกรณ์มีแผนการจัดหาสภาพคล่องสำหรับกรณีฉุกเฉิน สหกรณ์กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและสินเชื่ออยู่ในระดับที่เหมาะสม สหกรณ์มีการจัดทำนโยบาย แผนงานด้านสภาพคล่อง และแผนการระดมเงินประจำปี และสหกรณ์มีการวิเคราะห์พฤติกรรมการฝาก/ถอน และการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก

2. การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ได้แก่ สหกรณ์มีมาตรการกรณีผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์มีการกำหนดหลักประกันที่เหมาะสม สหกรณ์มีการให้สินเชื่ออยู่ในระดับที่เหมาะสม และสหกรณ์มีการวิเคราะห์ฐานะการเงินของสมาชิก

3. การบริหารความเสี่ยงด้านผลตอบแทน ได้แก่ สหกรณ์มีการกำหนดเป้าหมายด้านผลตอบแทน และจัดทำแผนงานประจำปี โดยมีการดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมาย สหกรณ์มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและสินเชื่อที่เหมาะสม สหกรณ์มีการกำหนดอัตราเงินปันผลที่เหมาะสม และสหกรณ์มีการกำหนดเงินกองทุนและเกณฑ์การสำรองเพื่อรองรับผลการขาดทุนจากการลงทุนอย่างเหมาะสม

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีความมั่นคงของเงินทุน การมีการเติบโตของกำไร การที่สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการทางการเงิน การมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และการมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การบริหารความเสี่ยง ด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต และด้านผลตอบแทน มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เกี่ยวกับ การมีความมั่นคงของเงินทุน การมีการเติบโตของกำไร การที่สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการทางการเงิน การมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และการมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต และด้านผลตอบแทน ต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ได้ดังนี้

$$OP = .938 + .233LR + .202CR + .317RR + E$$

โดย OP คือ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย LR คือ การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง CR คือ การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต RR คือการบริหารความเสี่ยงด้านผลตอบแทน และ E คือ ค่าความผิดพลาด

8. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยให้ความเห็นในการบริหารความเสี่ยงทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านเครดิต และความเสี่ยงด้านผลตอบแทน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีการจัดการด้านความเสี่ยงในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก และสหกรณ์ออมทรัพย์ใช้การจัดการความเสี่ยงทั้ง 3 ด้านในระดับที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีความมั่นคงของเงินทุน การมีการ

เติบโตของกำไร การที่สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการทางการเงิน การมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และการมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต และด้านผลตอบแทน มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย เกี่ยวกับ การมีความมั่นคงของเงินทุน การมีการเติบโตของกำไร การที่สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการทางการเงิน การมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความปลอดภัย และการมีปริมาณหนี้สินของสหกรณ์ที่เหมาะสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า หากสหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินการบริหารความเสี่ยง จะมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพย์ ทองเข้ม (2559) ได้ทำการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสาขาจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและ 3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ได้แก่ ด้านปฏิบัติการ ด้านกลยุทธ์ และด้านผลตอบแทน

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ มีดังนี้

1.1 สำหรับสหกรณ์ - ต้องมีความพร้อมและสามารถจัดหาสภาพคล่องเพื่อชำระหนี้สินและภาระผูกพันที่ครบกำหนดได้ ต้องมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานในการให้สินเชื่อเพื่อลดความผิดพลาด ต้องสามารถรักษาเสถียรภาพของส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยจ่ายของเงินฝากจากสมาชิก และดอกเบี้ยรับจากสินเชื่อที่ให้แก่สมาชิก ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินการของสหกรณ์

1.2 สำหรับผู้บริหารสหกรณ์ - ต้องสามารถรับรู้ถึงโครงสร้าง เหตุปัจจัย และสถานะความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของสหกรณ์ มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบด้านการดูแลสภาพคล่อง และต้องมีการวางแผนการจัดหา สภาพคล่อง โดยการประมาณหรือคาดการณ์ความต้องการกระแสเงินสดตามสถานการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นอย่างมีระเบียบแบบแผน ต้องกำหนดวงเงินการให้สินเชื่อในการวางแผนประจำปี มีการติดตามดูแลการให้สินเชื่ออย่างสม่ำเสมอว่าเป็นไปตามเป้าหมายของผลการดำเนินงาน และระดับความเสี่ยงยังคงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่

1.3 ด้านสมาชิกสหกรณ์ - ต้องส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึง การบริหารความเสี่ยงซึ่งมีผลต่อผลการดำเนินการสหกรณ์ ช่วยในการตัดสินใจและส่งผลให้เกิดความ ระมัดระวังในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์

1.4 สำหรับหน่วยงานที่แนะนำส่งเสริม กำกับ สหกรณ์ ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรม ตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งทำให้ทั้ง 2 หน่วยงาน ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ แนะนำส่งเสริม กำกับให้สหกรณ์ดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ เพื่อให้การ ดำเนินงานสหกรณ์บรรลุเป้าหมาย ลดความเสี่ยงในการดำเนินงาน สามารถทราบถึงความผิดปกติใน การดำเนินงาน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรเลือกศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ เนื่องจากเป็นสหกรณ์ที่มีเงินฝากทุกประเภทรวมกัน ทั้งหมดมากที่สุดของสหกรณ์ทุกประเภท งานวิจัยในอนาคตสามารถศึกษาสหกรณ์ประเภทอื่นๆ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิต ยูเนียน

2.2 ควรเลือกศึกษาการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญ 3 ด้าน งานวิจัยในอนาคตควรจะศึกษาการ บริหารความเสี่ยงด้านอื่นๆ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้าน การลงทุน ความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และความเสี่ยง ด้านชื่อเสียง เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงด้านอื่นๆว่ามีผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). สารความรู้สหกรณ์. สืบค้น 15 กันยายน 2564, จาก <https://www.cpd.go.th/knowledge/general-coop/item/1741-coop-type.html>
- กัลยา วิณิชย์บัญชา. (2559). การวิเคราะห์สถิติ สถิติของการบริหารและวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 16). โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิระนุช สีนทวิ. (2555). การศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่สหกรณ์
ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทาลัยอุบลราชธานี.
- ณัฐฐา ลอยปลิว, สมใจ จุ้ยขุนทอง. (2562). การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุน
ในหลักทรัพย์กลุ่ม Social Media โดยใช้แบบจำลอง CAPM. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เต็มศิริ ไกรลาศ. (2560). ความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงกับความสำเร็จในการดำเนินงานของ
สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทาลัยสงขลานครินทร์.
- นันทวัลย์ ธีรนาพงศ์. (2563). บทบาทของสถาบันการเงินในวิกฤตโควิด-19. สืบค้น 8 ตุลาคม 2564,
จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_11Jun2020_2.aspx
- นิลรัตน์ เฟื่องนคร. (2555). การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน
กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์ กับสหกรณ์ออมทรัพย์. [สารนิพนธ์
ปริญญาโทบริหารมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พรทิพย์ ผดุงพจน์. (2561). การพัฒนาแบบจำลองสารสนเทศอัจฉริยะสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยง
ของงบการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยวิธีมาร์คอฟ เชน มอนติคาร์โล. [สารนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พรรณทิพย์ ทองแย้ม. (2559). การบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนสาขาจังหวัดเพชรบุรี.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 9(1), 80-93.
- บุษกัญญา จารุเสรี, ภัทร จารุวัฒนมงคล, (2564). ภูมิทัศน์ 'เศรษฐกิจไทย' ปี 2564 สืบค้น 15 กันยายน 2564,
จาก <https://inews.bangkokbiznews.com/read/425355>
- ระพี ยิ้มช้อย. (2559). การศึกษาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดปัตตานี.
[สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลงทุนแมน. (2558). สหกรณ์ออมทรัพย์ใหญ่กว่าที่คิด. สืบค้น 15 กันยายน 2564, จาก
<https://www.longtunman.com/13212>

- ลีลาศ คุณฟอง. (2558). การศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงตามกรอบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรตามกรอบแนวคิด COSO-ERM กรณีศึกษา : บริษัท เด สเต โค (เอเชีย) จำกัด. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วรรณพร ผิวดี. (2555). การศึกษาการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ท จังหวัดกระบี่. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). ข้อมูลสารสนเทศสหกรณ์. สืบค้น 8 ตุลาคม 2564, จาก <http://office.cpd.go.th/itc/index.php/infocpd/info-coop/coop-info/238-number-coop-31dec63>
- สรารุช ดวงจันทร์. (2560). ระบบการควบคุมภายในที่ดี และธรรมาภิบาลที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม